

Skiftebehandling, kunde den jo saameget lettere finde sig i en blot Forringelse. Det forekommer mig, at de i Motiverne anførte Grunde ikke er tilstrækkelige til at forsvare den Forandring, der foreslaas. Spis jeg imidlertid ikke havde bestemte Indvendinger imod den, vilde jeg maasse ikke have udtalt mig imod den. Men det kan jeg ikke negte, at jeg har, og den Uttring, jeg før sigtede til af det ærede Medlem for 10de Kreds (Scholer), har, som sagt, opfordret mig yderligere til at fremkomme dermed. Quem er det, der skal afgjøre, om det hidtil offentlig behandlede Skifte skal gaa over til privat Skifte? Det er Skifteforvalteren. Og hvorefter skal han da afgjøre det? Ikke efter Regler, men paa Grundlag af visse indruffne Forudsætninger, men efter et Skjøn, og gaar hans Skjøn ud paa ikke at give Forlangendet om privat Skifte Medhold, da er det, at slige uheldige Meningen og uheldige Antagelser som de af det ærede Medlem nævnte kunne komme frem. Det vil være saare vanskeligt for Skifteforvalteren at skjelne mellem de Tilfælde, hvor han bør tilstede privat Skifte, og hvor han bør negte det. Og lad os se, hvilken Veiledning Lovforslaget giver ham. Lovforslaget bendrer Skifteforvalteren for det Første til Boets Befæenhed, og det er nu forklaret af det ærede Medlem for 1ste Kreds (Nellenmann) saaledes, at en Extradition til privat Skifte navnlig vil være betinget af at Boet er solvent. Endvidere nævnes Arvingernes personlige Forhold, og det blev forklaret saaledes af det ærede Medlem for 1ste Kreds, at Skifteforvalteren ingen Betænkelse vil have ved at tilstede privat Skifte, naar han ser, at han har med ordentlige og skikkelige Folk at gøre, men det er netop, det meget Færlige ved denne Bestemmelse; deri ligger navnlig det meget Mislige ved § 74, thi det er høist uheldigt at sætte Rættens Betjente i den Stilling, at de — udenfor de Tilfælde, hvor de som Dommere skulle dømme om foregaaende Liv og Levnet — hyppig maa skjelne mellem Jurisdictionens Beboere, om de ere ordentlige og skikkelige Folk eller ei, om de ere ordentlige Mænd, af hvis Deltagelse i privat Skiftehold man ikke har at befrygte Forurettelse af umyndige Medarvinger, eller de maa udpeges som ikke ganske umistæntelige. Og naar en sportelløst Skifteforvalter kommer til det Resultat, at den Paagjældende ikke er en saadan ordentlig og skikkelig Mand, saa at han altsaa negter den private Skiftebehandling, da er det, som sagt, især naar hans Skjøn ikke finder Medhold i den offentlige Mening, at det anførte Raasonnement kommer frem. Det tredie Moment, som Lovforslaget fremhæver, er de forørigt forhaandenværende Omstændigheder. Svortil der sigtes dermed, har jeg ikke hørt forklaret, mulligvis har jeg overhørt det i det Foredrag, der blev holdt af det ærede Medlem for 1ste Kreds; men, saa vidt jeg erindrer, har han ikke nævnt dette Punkt. Der falder imidlertid en Uttring fra hans Side om, at der var en Ubillighed i, at flere myndige

Arvinger skulle finde sig i offentlig Skiftebehandling og de dermed forbundne Omkostninger, naar der f. Ex. blot var en eneste umyndig Arving. Forfaavidt der sigtes til et sligt Forhold ved „forhaandenværende Omstændigheder“, kunne de, der ville angribe Bestemmelsen i § 74, simpelthen vende Sagen om og sige, at det maasse ikke er sildt begrundet der, hvor der kun er een myndig og flere umyndige Arvinger, at give den ene myndige Arving Ret til at forlange privat Skifte, uagtet der er flere umyndige Arvinger, hvis Interesse kræver den Garanti, der ligger i den offentlige Skiftebehandling — den Garanti, der hidtil i vort Land lykkeligvis har ligget i den offentlige Skiftebehandling, lad der end være indruffet enkelte sporadiske Tilfælde, hvor Garantien har bristet. Der er en yderligere Grund, jeg har at anføre mod § 74; men jeg skal opsætte at omtale den tilsidst. Jeg kommer saa til de Bestemmelser, som Lovudkastet foreslaar os i Fornemmelse af, at der dog maa være en Betyggelse for de Umyndige ligeoverfor Misbrug af § 74, altsaa den Kontrol, der foreslaas i § 77. Denne Kontrol er efter mit Skjønne af overordentlig ringe Betydning. Hvad vil Skifteforvalteren kunne kontrollere, efterat Skiftet foreligger færdig behandlet, fordelt, udlobbet og udbetalt; hvad skal der forelægges ham? Der skal forelægges ham et Dokument, som indeholder en Fortegnelse over Boets Indgjæld og Udgjæld; Beregning af Arvelodderne og Forklaring om, hvorledes de ere udbetalte; men hvad der er passeret under hele Behandlingen, hvad der er blevet af Godset, løst og fast, af udestaaende Fordringer, hvorledes man har administreret, om den fulgte Fremgangsmaade har været i de Umyndiges Interesse eller ikke, om de myndige Arvinger have søgt og opnaaet Binding paa de Umyndiges Besøftning, derom spørger Skifteforvalteren ikke, derom skal og kan han ikke spørge; der skal ikke forelægges ham saameget som en Attest af Auktionsprotokollen om, hvad det løse Gods har indbragt; nei, Skifteforvalteren skal ikke have Andet end dette tarvelige Dokument. Paa Grundlag af dette skal han foretage en retslig Bedømmelse af en maasse indviklet og lang Skiftebehandling, og derpaa skal han under sit Embeds og moralske Ansvar ligeoverfor de Umyndige, der ikke selv kunne værge for sig, afgive en Rkendelse om, at det er godt og vel gjort. Dette er efter min Overbevisning ingen Kontrol og ingen Garanti imod mislige Følger af § 74. Og den fornødne Garanti kan jeg ikke søge deri, at det er overladt til Skifteforvalteren at bestemme, om Skifte maa finde Sted, og afgjøre det efter et rent Skjøn, som i sidste Instants gaar ud paa, om han har med ordentlige og skikkelige Folk blandt de myndige Arvinger at bestille; de umyndige Arvingers Værger maa man i Reglen forudsætte ere heldigvalgte. Det er imod den i § 74 optagne Bestemmelses egen Karakter og Indhold, at jeg har troet at burde fremføre disse Bemærkninger, navnlig